

Social Media

Expert: Solange Jacobsen

Projectleider Jeugd en Online veiligheid bij Bureau Jeugd en Media

Mijn naam is Solange Jacobsen van Bureau Jeugd en Media. Samen met Justine Pardoën leid ik een team van 12 experts, ieder met hun eigen specialisme op het gebied van media-opvoeding en mediawijsheid. We delen onze kennis door het hele land met jongeren, ouders en docenten vooral, maar ook met consultatiebureaus, jongerenwerkers, buurt- en wijkteams, politie, zorgprofessionals. Kortom, eigenlijk met iedereen die met jongeren te maken heeft en wil weten hoe om te gaan met effecten van mediagebruik door jongeren, zowel negatief als positief.

Sociale media spelen een rol bij de ontwikkeling

Zodra ze een smartphone hebben, lijkt dat ding wel aan hun handen vastgeplakt. Die aantrekkingskracht is begrijpelijk; wat is er nu nou leuker dan altijd met je vrienden en vriendinnen in contact te staan, om grappige filmpjes te kijken als je even verveeld, of een game te spelen of iets anders leuks te doen. Sociale media spelen een enorm grote rol bij de ontwikkeling en de identiteitsvorming van pubers. Die sociale media en zeker de smartphone zijn van niet te onderschatten belang. Maar er zit ook een andere kant aan. Naast de negatieve effecten op de gezondheid en het welbevinden, denk aan slaapgebrek, concentratievermogen, angst, depressie, is sociale veiligheid vaak in het gedrang.

Ook online moet je weerbaar zijn

Online zijn grenzen niet heel erg duidelijk. En jongeren, zeker pubers, verleggen deze ook nogal eens graag. Ze geven zomaar, zonder er bij stil te staan aan wie ze de informatie geven, heel privacygevoelige informatie prijs, maken ruzie met elkaar, halen geintjes uit waarvan ze denken dat het heel grappig is, maar dat blijkt voor de ander niet zo te zijn, geven zich soms letterlijk bloot via snapchat of laten zich verleiden door de groepsdruk of groepsdynamiek om mee te doen aan challenges die fatale gevolgen kunnen hebben. Online moet je ook weerbaar zijn en respectvol met elkaar omgaan. Kinderen moeten leren wat hun eigen grenzen zijn, zodat ze die ook kunnen herkennen in onveilige situaties. Ze moeten sowieso weten wat onveilige situaties zijn; waarvoor het nodig jezelf te beschermen of te signaleren wanneer anderen jouw hulp nodig kunnen hebben. Geen enkel kind leert dit op zichzelf en vanuit zichzelf. Daar hebben ze ons als volwassenen, ouders, opvoeders, onderwijs, hulpverleners, iedereen nodig.

Het belang van mediawijsheid

Kunnen omgaan met media is eigenlijk het nieuwe leren lezen en schrijven. Het wordt steeds belangrijker dat kinderen mediawijs zijn, om voor jezelf te kunnen zorgen laten, om een baan te vinden, om sociale contacten te kunnen onderhouden, om jezelf te ontwikkelen, om de wereld te begrijpen, om voor je eigen gezondheid te kunnen zorgen, om gelukkig te kunnen zijn. Als je dat niet beheerst wordt het lastig om mee te komen in de samenleving; niet alleen voor kinderen maar ook voor volwassenen. Uit recent onderzoek van mediawijzer blijkt dat maar liefst 42% van alle volwassen Nederlanders niet mediawijs is. Dus er dreigt een soort nieuw analfabetisme te ontstaan. We moeten met z'n alles hard aan de slag om dat te voorkomen.

Beginnen bij de jeugd

Te beginnen bij kinderen en jongeren, morgen al, vanuit het hier en nu. Want we willen dat jongeren straks in de toekomst alle mogelijkheden kunnen benutten, maar we willen vooral ook dat ze nu media gebruiken zonder zelf schade op te lopen of aan te richten bij anderen.

Hoe gaan we dat doen? We hebben sowieso mediawijze ouders nodig, mediawijze ouders, mediawijze opvoeders, mediawijze docenten, mediawijze professionals. Kortom: iedereen die met jongeren aan de slag moet en is vanuit zijn werk moet bij zichzelf te rade gaan: 'ben ik voldoende mediawijs?'. Daarnaast hebben we scholen nodig die investeren in het ontwikkelen van een visie en beleid op het gebied van digitale geletterdheid, mediawijsheid, sociale veiligheid, schoolveiligheid. En in dat beleid en in die visie en in uitwerking komen tot een integrale benadering.

Voor jonge kinderen, met name de 0-4 leeftijd, is het ontzettend belangrijk dat zij ouders hebben die zich bewust zijn van de invloed van schermgebruik voor de hele jonge kinderen. Daarin zie ik een belangrijke rol voor consultatiebureaus, om jonge ouders vroegtijdig handvatten mee te geven om met media-opvoeding aan de slag te gaan, om bij zichzelf als vroegtijdig na te denken over wat willen wij onze kinderen nou eigenlijk meegeven.

En dan rest mij eigenlijk nog maar 1 doelgroep en dat zijn de volwassenen. En ik denk dat met name de wijkteams binnen de gemeenten daarin een heel belangrijke rol kunnen spelen; om te signaleren welke mensen onvoldoende mediawijs zijn en dreigen achterop te raken in deze gedigitaliseerde samenleving.